

Ховд аймгийн
Статистикийн хэлтэс

Ховд аймгийн аж үйлдвэр, барилга үйлчилгээний салбарын танилцуулга 2015 он

Ховд хот
2016 он

Агуулга

Нэг. Оршил

1.1 Судалгааны зорилго

Хоёр. 2.1 Аж үйлдвэрийн салбар

- Аж үйлдвэрийн салбарын нийт бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл, борлуулалт өнөөгийн хандлага
- Гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт
- Аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэлийн ДНБ-д эзлэх хувь

2.2 Барилгын салбар

- Барилга угсралт, их засвар өнөөгийн байдал
- Барилгын салбарт ажиллагсад түүнд эзлэх эмэгтэйчүүдийн хувь
- Ховд аймгийн барилгын салбарын хөгжил

2.3 Тээвэр, холбоо

- Тээврийн салбарын өнөөгийн байдал
- Холбооны салбарын өнөөгийн байдал

Гурав. Дүгнэлт

Дөрөв. Хавсралт

4.1 График хүснэгтийн жагсаалт

4.2 Ашигласан материалын жагсаалт

Оршил

Улс орны хөгжил, өнөөгийн эдийн засгийн байдлыг дэмжих гол үзүүлэлтүүдийн нэг бол аж үйлдвэрийн салбарын хөгжил билээ. Үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэх талаар нилээд арга хэмжээ авдаг болсон өнөө үед аж үйлдвэрийн салбарын хөгжил хурдацтай явагдаж байна. Манай аймгийн хувьд аж үйлдвэрийн салбар, түүний дотор жижиг, дунд үйлдвэрлэл сүүлийн жилүүдээс эрчимтэй хөгжиж аймгийн нийт бүтээгдэхүүн өсөх хандлагатай байна. Эрдэс түүхий эдийг олборлох, боловсруулах чиглэлийн үйлдвэрүүд харьцангуй цөөн байна.

1.1. Судалгааны зорилго. Аж үйлдвэрийн салбарыг эрчимтэй хөгжүүлэхэд нөөц боломжийг хэрхэн ашиглах, улс, бүс нутгийн түвшинд эзэлж буй өнөөгийн байр суурь, цаашдын чиг хандлагыг тодорхойлоход гол зорилго оршино.

2.1. АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН САЛБАР

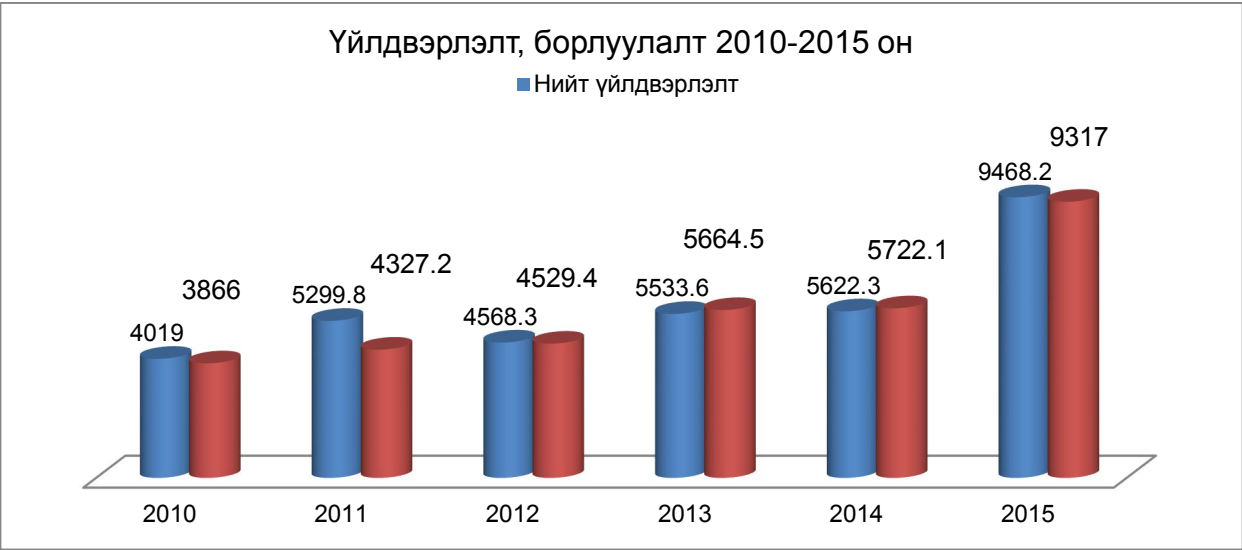
Хүснэгт 1.АЖ ҮЙЛДВЭРИЙН ГАЗРУУДЫН ҮЙЛДВЭРЛЭСЭН
НИЙТ ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ, БОРЛУУЛАЛТ

/мян.төг/

Он	Нийт үйлдвэрлэлт	Нийт борлуулалт
1988 он	25096.0	67775.2
1989 он	27969.9	74250.7
1990 он	34479.6	68302.8
1991 он	27336.0	100955.5
1992 он	22537.2	121492.5
1993 он	778212.2	778712.2
1994 он	1056188.4	899808.2
1995 он	806749.9	558175.2
1996 он	920683.4	722892.2
1997 он	1472700.7	1520150.9
1998 он	1061065.8	1275905.8
1999 он	1028042.1	1395802.4
2000 он	932869.3	1254466.0
2001 он	1321009.9	1692654.7
2002 он	1321066.5	1751961.8
2003 он	1162419.6	1684310.5
2004 он	1413786.5	2074341.0
2005 он	1687403.9	2344743.0
2006 он	1827679.1	2189056.8
2007 он	1595967.6	2335113.0
2008 он	2410518.4	3111719.5
2009 он	3852059.6	5208886.9
2010 он	4018988.7	3866023.7
2011 он	5710185.6	4737552.2
2012 он	4568342.0	4529363.6
2013 он	5533609.1	5664545.5
2014 он	5622261.0	5622261.0

2015 он	9468226.8	9317002.8
---------	-----------	-----------

График 1. Аж үйлдвэрийн газруудын үйлдвэрлэсэн нийт үйлдвэрлэлт, борлуулалт, сая төгрөгөөр

Аймгийн хэмжээнд аж үйлдвэрийн салбарын нийт бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт сүүлийн жилүүдэд тогтмол өсөж байна. 2015 оны нийт үйлдвэрлэлт 9468.2 сая төгрөг байгаа нь 1988 оноос 377 дахин, 1990 оноос 274 дахин, 1995 оноос 11,7 дахин, 2000 оноос 10.1 дахин, 2005 оноос 5.6 дахин, 2010 оноос 2.4 дахин өссөн. 2013 оноос 71,1 хувь, 2014 оноос 68.4 хувь буюу 3845,9 сая төгрөгөөр өссөн үзүүлэлттэй байна. 2015 оны аж үйлдвэрийн нийт борлуулалт 9317,0 сая төгрөг байгаа нь 1988 оныхоос 137 дахин, 1990 оноос 136 дахин, 1995 оноос 16,6 дахин, 2000 оныхоос 7,4 дахин, 2005 оноос 4 дахин, 2010 оноос 2,0 дахин, 2011 оноос 2,0 дахин, 2012, 2013, 2014 оноос 2,0 дахин өссөн үзүүлэлт харагдаж байгаа 2015 онд аймагт Хөөсөнцөр хавтан, сэндвич, шахмал түлшний үйлдвэр шинээр нэмэгдэж үйл ажиллагаагаа эхлүүлж аймгийнхаа хэрэгцээг төдийгүй хил залгаа аймгуудаа хангах болсонтой холбоотой юм.

<i>Хүснэгт 2.</i>				
<i>Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт, салбараар</i>				
мян. төг				
	2014	2015	Дүнд салбаруудын эзлэх хувь	
			2014	2015
Аж үйлдвэр бүгд	5622 261.0	9468 226.8	100.0	100.0
Уул уурхай, олборлох салбар	820 000.0	2153 500.0	14.6	22.7
Нүүрс олборлолт	0.0	0.0	0.0	1.0
Тоосго үйлдвэрлэл	820 000.0	2153 500.0	100.0	100.0
Боловсруулах аж үйлдвэр	1036 306.7	2336 244.4	18.4	24.7
Архи үйлдвэрлэл	0.0	0.0	0.0	0.0
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	599 814.9	1229 144.7	57.9	52.6
Мах, махан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	224 250.0	217 275.0	21.6	9.3
Иоджуулсан давс үйлдвэрлэл	0.0	0.0	0.0	0.0
Хувцас үйлдвэрлэл	39 204.6	57 626.0	3.8	2.5
Арьс шир боловсруулах, эсгий, эсгий гутал	10 367.6	99 340.5	1.0	4.3
Явган хүний зам, чулуун хавтан үйлдвэрлэл	130 046.5	369 000.8	12.5	15.8
Төмөр бетон хийц	0.0	211 568.4		
Хөөсөнцөр хавтан	16 000.0	63 220.0	1.5	2.7
Гал тогооны төмөр эдлэл	2 419.5	13 297.0	0.2	0.6
Гэр ахуйн модон эдлэл	14 203.6	73 794.0	1.4	3.2
Арин цэврийн цаас үйлдвэрлэл	0.0	1 978.0	0.0	0.1
Эрчим хүч, дулаан, усан хангамж	3765 954.3	4978 482.4	67.0	52.6
Цахилгаан үйлдвэрлэл	1321 247.2	1109 371.6	35.1	22.3
Дулаан, уур үйлдвэрлэл	1729 336.5	3154 681.3	45.9	63.4
Ус ариутгал, усан хангамж	715 370.6	714 429.5	19.0	14.4

Аймгийн хэмжээнд нийт боловсруулах үйлдвэрлэлийн зонхилох хувийг хүнсний үйлдвэрлэл болох талх нарийн боорцог, ундаа усны үйлдвэрлэл эзлэж байгаа бөгөөд 2015 оны байдлаар хүнсний үйлдвэрлэл өмнөх оныхоос 2,0 дахин буюу 629,3 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Нийт аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний 52,6 хувийг эрчим хүч, дулаан, усан хангамжийн үйлдвэрлэл, 24.7 хувийг боловсруулах салбарын үйлдвэрлэл, 22.7 хувийг уул уурхай, олборлох салбарын үйлдвэрлэл тус тус эзэлж байна. Эрчим хүч үйлдвэрлэл 2014 оны нийт үйлдвэрлэлтээс 16,0 хувь буюу 211.8 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 3.				
Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний борлуулалт, салбараар				
мян. төг				
	2014	2015	Дүнд салбаруудын эзлэх хувь	
			2014	2015
Аж үйлдвэр бүгд	5622 261.0	9317 002.8	100.0	100.0
Уул уурхай, олборлох салбар	820 000.0	2153 500.0	14.6	23.1
Нүүрс олборлолт	0.0	0.0	0.0	1.0
Тоосго үйлдвэрлэл	820 000.0	2153 500.0	100.0	100.0
Боловсруулах аж үйлдвэр	1036 306.7	2286 260.0	18.4	24.5
Архи үйлдвэрлэл	0.0	0.0	0.0	0.0
Хүнсний бүтээгдэхүүн, ундаа үйлдвэрлэл	599 814.9	1229 144.7	57.9	53.8
Мах, махан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	224 250.0	217 275.0	21.6	9.5
Иоджуулсан давс үйлдвэрлэл	0.0	0.0	0.0	0.0
Хувцас үйлдвэрлэл	39 204.6	51 317.0	3.8	2.2
Арьс шир боловсруулах, эсгий, эсгий гутал	10 367.6	96 660.5	1.0	4.2
Явган хүний зам, чулуун хавтан үйлдвэрлэл	130 046.5	369 000.8	12.5	16.1
Төмөр бетон хийц	0.0	183 300.0		
Хөөсөнцөр хавтан	16 000.0	63 220.0	1.5	2.8
Гал тогооны төмөр эдлэл	2 419.5	7 470.0	0.2	0.3
Гэр ахуйн модон эдлэл	14 203.6	66 894.0	1.4	2.9
Арин цэврийн цаас үйлдвэрлэл	0.0	1 978.0	0.0	0.1
Эрчим хүч, дулаан, усан хангамж	3765 954.3	4877 242.8	67.0	52.3
Цахилгаан үйлдвэрлэл	1321 247.2	1008 132.0	35.1	20.7
Дулаан, уур үйлдвэрлэл	1729 336.5	3154 681.3	45.9	64.7
Ус ариутгал, усан хангамж	715 370.6	714 429.5	19.0	14.6

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн борлуулалт 2015 оны байдлаар өмнөх оны борлуулалтаас 3694,7 сая төгрөгөөр өссөн үзүүлэлттэй гарсан байна. Нийт борлуулалтын 24,5 хувийг боловсруулах салбарын борлуулалт, 52,3 хувийг эрчим хүч, дулаан, усан хангамж үйлдвэрлэлийн борлуулалт эзэлж байна.

Хүснэгт 4. Аж үйлдвэрийн гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл

	Хэмжих нэгж	2012	2013	2014	2015	2015%
						2014%
Цахилгаан эрчим хүч /УЦСтанц/	мян.кв.цаг	25711.2	40130.5	42104.1	34549.1	82.1
Дулааны эрчим хүч	мян.г.кал	37.8	31.6	29.8	83.3	279.5
Ус олзворлолт	мян.куб.м	752.6	913.7	993.6	989.2	99.6
Сувагжуулалт	мян.куб.м	718.3	901.3	995.7	996.6	100.1
Тоосго	мян.ш	3200	3500	4200	10500	250.0
Замын хавтан	м2	5020	2000	4000	1300	32.5
Эсгий	мян.м	0	0.7	0.9	1.2	133.3
Монгол дээл	ширхэг	27	200	380	407	107.1
Эмэгтэй хослол	хос	50	63	70	85	121.4
эрэгтэй хослол	хос	50	63	69	71	102.9
ажлын хувцас	хос	76	90	82	300	365.9
Пальто	ширхэг	38	41	39	28	71.8
Юбка	ширхэг	38	54	32	41	128.1
өмд	ширхэг	39	55	68	60	88.2
цамц	ширхэг	70	76	81	82	101.2
платье	ширхэг	32	5	4	2	50.0
хантааз	ширхэг	71	53	64	107	167.2
Талх	тонн	124	145	151	210	139.1
Нарийн боов	тонн	268	275.1	284.2	219.2	77.1
Хэвийн боов	тн	9.3	11.8	13.4	15.8	117.9
Торт	мян.ш	5.9	3.1	3.3	4.2	127.3
Уурагжуулсан гоймон	тн	26.8	35.1	34.8	8.8	25.3
Зайрмаг	мян.ш	80.8	26.5	61.9	68	109.9
тараг	мян.л	18.3	7.5	15.6	72.4	464.1
Ундаа	мян.л	35	56	59.3	13	21.9
Хиам	тонн	39.4	22	34.5	33.1	95.9
Цэвэр ус	мян.л	148	118	120.3	99.1	82.4
зуух пийшин	ширхэг	82	66	105	105	100.0
Гал тогооны төмөр эдлэл	мян.төг	1945	1307	1360	1650	121.3

Аж үйлдвэрийн салбарын хөгжлийг авч үзэхэд гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний тоо хэмжээний өсөлт болон бүтээгдэхүүний нэр төрлийн өсөлт чухал үүрэгтэй. Аж үйлдвэрлэлийн гол нэр төрлийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл манай аймгийн хувьд сүүлийн жилүүдэд нэмэгдэж байна. Мөн Цасангоо ЗБН зайрмаг, ХАН Жаргалант ХХК хиам үйлдвэрлэн Баян-Өлгий, Увс аймгуудад худалдан борлуулж байна. Цасангоо нөхөрлөл нь зайрмагны цехийн салбарыг Увс аймагт нээсэн байгаа. Үүнээс өөр бусад аймаг орон нутагт гаргадаг бүтээгдэхүүн байхгүй байна.

**Хүснэгт 5. Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний ДНБ-д эзлэх хувь
Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн 1999-2015**

Он	Нэмэгдэл өртөг /сая.төг/	Нэг хүнд ногдох ДНБ /мян.төг/
1999	21045.7	230.0
2000	25428.6	284.6
2001	23666.6	263.2
2002	21434.0	239.0
2003	23541.8	258.2
2004	44033.6	344.7
2005	59813.9	476.5
2006	63300.9	717.6
2007	80940.4	916.2
2008	115780.8	1280.6
2009	86390.2	1140.5
2010	113165.4	1064.6
2011	141759.9	1723.0
2012	179701.5	2292.1
2013	252803.9	3152.1
2014	301523.4	3699.4
2015	352180.0	4320.4

2015 оны ДНБ хүлээгдэж буй гүйцэтгэлээр тооцсон болно.

Хүснэгт 6. Худалдааны нэг цэгт ногдох хүний тоо

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
худалдааны нэг цэгт ногдох хүний тоо	126	118	145	111	90	83	77	65	72	66

Ховд аймгийн аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний борлуулалт 2015 онд 9,3 тэрбум төгрөг болж, Монгол Улсын аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүн борлуулалтын 0.04 хувь, баруун бүсийн аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн борлуулалтын 7.8 хувийг эзлэж байна. Ховд аймагт аж үйлдвэрийн салбарт 2015 онд 4020 хүн ажиллаж байна.

Хүснэгт 7 . Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний борлуулалт, оны үнээр, тэрбум төг

Ховд аймгийн аж үйлдвэрийн салбарын нийт үйлдвэрлэл 2015 онд 9,5 тэрбум төгрөгт хүрсэний 22,7 хувь нь уул уурхай, олборлох аж үйлдвэрийн салбарт, 24,7 хувь нь боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарт, 52,6 хувь нь цахилгаан, дулааны эрчим хүч үйлдвэрлэл, усан хангамжийн салбарт ногдож байна.

2.2. БАРИЛГА УГСРАЛТ ИХ ЗАСВАРЫН АЖИЛ

Ховд аймаг нь 2015 онд 26260.8 сая төгрөгний барилга угсралт, их засварын ажил гүйцэтгэж, өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 3328.1 сая төгрөгөөр өссөн байна. Нийт гүйцэтгэсэн ажлын 87.8 хувийг шинэ барилга, 12.2 хувийг их засварын ажил эзлэж байна.

Хүснэгт 7

Барилга угсралт, их засварын ажил						мян.төг
Үзүүлэлтүүд	2011	2012	2013	2014	2015	2015/2014
Шинэ барилга, өргөтгөл, шинэчлэл -бүгд	13333657.6	14492577.3	16484868.2	20138019.2	23184870.6	115.1
Орон сууцны барилга-Тоосгон	689759.9	2892996.3	6805041.2	10140369.5	11340189.9	120.0
Орон сууцны бус барилга -Эмнэлэг	345870.2	873864.7	542000.6	158774.1	159000.0	100.1
Орон сууцны бус барилга -Сургууль, соёлын	5692525.9	4235181.1	3187982.0	5101723.6	7069726.6	138.6
Орон сууцны бус барилга -Контор (албан тасалгааны зориулалттай)	1751464.9	1692293.4	945607.9	2033957.3	2778999.9	136.6
Орон сууцны бус барилга -бусад (агуулах, граж, бусад)	2389677.1	1076612.1	3601407.2	330077.3	93600.0	28.3
Инженерийн барилга байгууламж-Авто замын	0	729641.7	550920.8	1044675.2	940660.0	90.0
Инженерийн барилга байгууламж-Эрчим хүчний	0	621423.9	515414.6	721500.0	492000.0	68.2
Инженерийн барилга байгууламж-Далан, суваг, шугам сүлжээ	118318.8	469311.0	198400.2	219137.4	171200.4	78.1
Инженерийн барилга байгууламж-Бусад(зам талбайн ажил бусад)	2346040.8	1901253.1	138093.7	387804.8	139493.8	35.9
Их засварын ажил -бүгд	3172224.3	1897132.3	1827037.1	2794700.5	3075938.1	110.1
Их засварын ажил -орон сууцны	62833.6	33853.6	61206.5	64000.8	43000.2	67.2
Их засварын ажил -орон сууцны бус	1432565.7	1224261	1345028.1	1623859.5	1784056.5	109.8
Их засварын ажил -инженерийн барилга байгууламж	1676825	639017.7	420802.5	1106840.2	1248881.4	112.8

Барилга угсралт, их засварын ажил-бүгд	16505881.9	16389709.6	18311905.3	22932719.7	26260808.7	114.5
Нийт ажиллагчид бүгд- (дундаж тоо)	1011	981	1302	1680	1705	101.4
Барилгын ажиллагчид (дундаж тоо)	868	726	759	964	982	101.8
Үүнээс инженер техникийн ажилтан (дундаж тоо)	180	143	158	230	246	106.9
Мэргэжлийн ажиллагчид (дундаж тоо)	691	594	701	967	1024	105.9
Аж ахуйн ажиллагсадын цалингийн сан	1807681.5	1533375.5	2405375.6	3012011.4	3521063.5	116.9
Барилгын ажиллагсадын цалингийн сан	1279770.9	1065215.0	1505940.1	2147041.8	2742404.2	127.7

График 2: Барилга угсралт, их засварын ажил

Хүснэгт 8: Барилгын салбарт ажиллагсадын тоо:

Онууд	Барилгын салбарт нийт ажиллагсад	Үүнээс: эмэгтэй	Эмэгтэй ажилчдын эзлэх хувь
2002	335	70	20.9
2006	467	107	22.9
2007	412	117	28.4
2008	691	211	30.5
2009	753	234	31.1
2010	846	257	30.4
2011	1011	353	34.9
2012	981	294	29.9

2013	1302	386	29.6
2014	1680	504	30.0
2015	1705	623	36.5

Барилгын салбарт нийт ажиллагсдын хувьд 2013 онд барилгын салбарт нийт 1302 хүн ажиллаж, үүнээс 386 буюу 29.6 хувийг эмэгтэйчүүд эзэлж байсан бол 2015 онд нийт 1705 хүн ажиллаж үүнээс 623 эмэгтэйчүүд буюу 36.5 хувийг эзлэж байна.

График 3: ашиглалтанд орсон орон сууц /өрхөөр/

Ховд аймагт 1957 онд анхны 12 айлын орон сууц баригдаж байсан бол 2015 оныг хүртэл 2173 айлын орон сууц баригдаж ашиглалтанд оруулжээ. Үүнээс сүүлийн 5 жилд ЭСБА-интернейшнль ХХК, Буянтын боргио ХХК, Турлиахт ХХК, Гүн чандмань ХХК, Электро Инсталэйшнь ХХК, Ховд шинэ асар ХХК, Ховд баганат ХХК, Толхын ойл ХХКомпанууд шинэ орон сууцнуудыг барьж ашиглалтанд оруулаад байна. 2015 онд ашиглалтанд орсон орон сууцны 1м кв нь 1 000 000- 1 200 000 төгрөгөөр үнэлэгдэж байна. Аймгийн хэмжээний нийт орон сууцны тоо жилээс жилд тогтмол өсөж байгаа нь иргэд дулаан тохилог орон сууцанд амьдрах хүсэл зорилго ихтэй иргэдийн амьжиргаа нь сайжирч байгаатай холбоотой барилгын салбарын өсөлтөд энэ үзүүлэлт чухал байр суурь эзлэж байна.

2.3.ТЭЭВЭР, ХОЛБОО

➤ **Тээврийн салбарын өнөөгийн байдал**

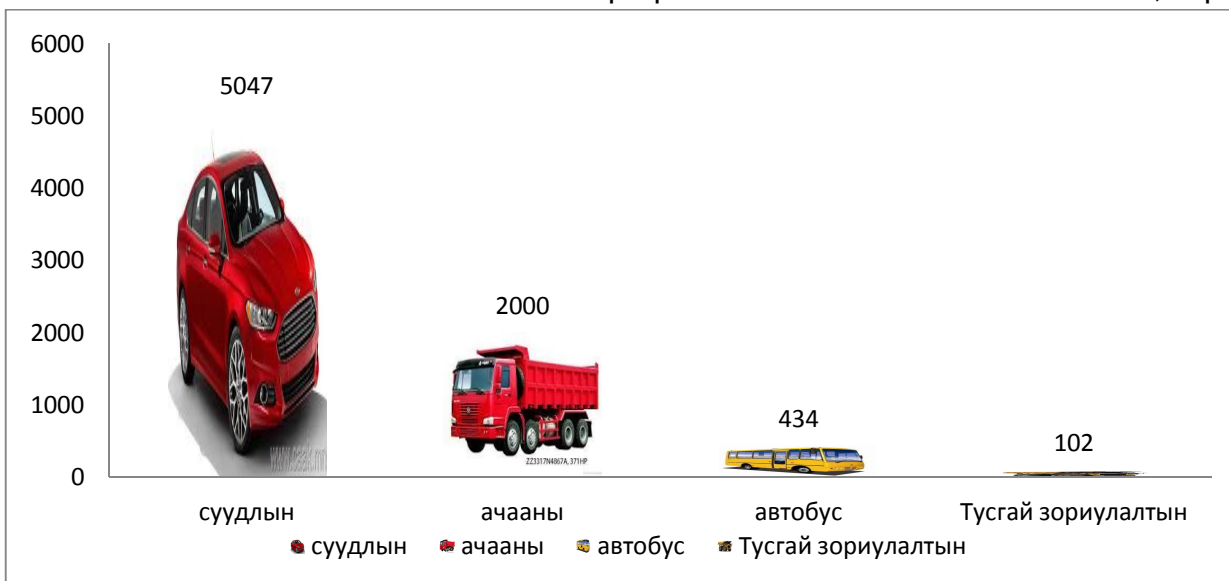
Ховд аймагт авто машины тоо сүүлийн 4 жилийн байдлаар тогтмол өсөлттэй байна. Тухайлбал 2013 онд 8.4%, 2014 онд 9.8%, 2015 онд 11.0%-иар өмнөх оныхоос тус тус өссөн байна.

Хүснэгт 9: Авто машины тоо, төрлөөр /2012-2015 он/

2012 он	2013 он	2014 он	2015 он	Авто машины тоо, төрлөөр			
				суудлын	ачааны	автобус	Тусгай зориулалтын
5736	6218	6831	7583	5047	2000	434	102

2015 онд техникийн улсын үзлэгт нийт 7583 тээврийн хэрэгсэл хамрагдсан байна. нийт хэрэгслийн 66.5 % суудлын машин, 26.3 % ачааны, 5.7 % автобус, 1.3 % тусгай зориулалтын авто машин эзэлж байна.

График 4: 2015 оны авто машины тоо, төрлөөр

Хүснэгт 10: Авто машины тоо, ашиглалтын хугацаагаар /2014-2015 он/

2014 он				2015 он			
бүгд	0-3 жил	4-9 жил	10-аас дээш жил	бүгд	0-3 жил	4-9 жил	10-аас дээш жил
6831	174	588	6069	7583	81	709	6793

2015 онд техникийн үзлэгт хамрагдсан автомашины 89.5 хувийг 10-аас дээш жил ашигласан автомашин эзэлж байгаа бол 2014 онд нийт хамрагдсан авто машины 88.8 хувийг 10-аас дээш ашиглаж хуучирсан авто машин эзэлж байжээ.

Хүснэгт 11: Тээврийн салбарын гол үзүүлэлт

д/д	Тээврийн үзүүлэлтүүд	Хэмжих нэгж	2012	2013	2014	2015
1	Тээсэн ачаа	мян.тн	322.6	271.2	245.7	250.94
2	Ачаа эргэлт	мян.тн.км	549115.9	238778	201757.5	204606.5
3	Зорчигч эргэлт	хүн.км	27007.3	88795	62412.8	82363.5
4	Тээврийн орлого	мян.төг	411206.3	892259	757668.3	668521.2
5	Тээврийн ажиллагсадын тоо	хүн	53	62	66	41

2015 онд авто тээврээр давхардсан тоогоор 82.8 мянган зорчигч тээвэрлэж, 82363.5 мянган хүн километрийн ажил үйлчилгээг гүйцэтгэсэн нь 2014 оны мөн үеэс 31,9 хувиар буюу 19950.7 мянган зорчигчоор өссөн байна.

➤ **Холбооны салбарын өнөөгийн байдал**

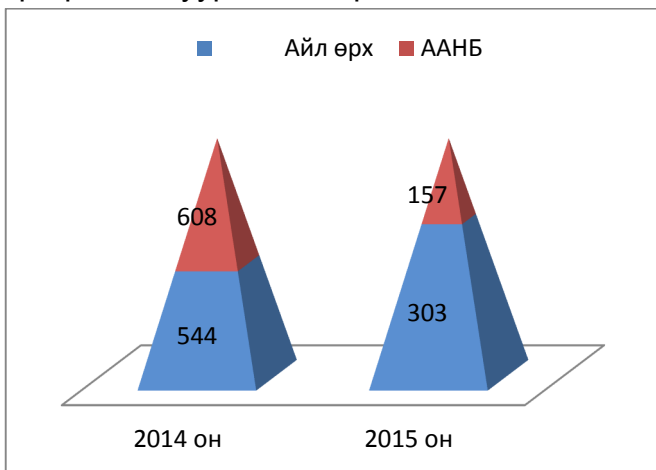
Тайлант хугацаанд холбооны үйлчилгээний орлого 24.6 хувиар буюу 106.5 сая төгрөгөөр буурсан байна. Хүн амаас орсон орлого 81.1 сая төгрөгт хүрч өнгөрсөн оны мөн үеэс 51.7 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 12: Шуудан, Холбоо, Интернетийн үйлчилгээний үзүүлэлт:

Холбооны салбарын үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2014 он	2015 он	Өөрчлөлт %
Холбооны үйлчилгээний орлого	мян.төг	431717.7	325195.4	-24.6
Үүнээс: Хүн амаас орсон орлого	мян.төг	168149.6	81101	-51,7
Суурин телефон цэг	тоо	1152	460	-60
Үүнээс: Айл өрхийн	тоо	544	303	-44.3
Интернет үйлчилгээний цэг	тоо	5	4	-20
Интернет үйлчилгээний цэгээр үйлчлүүлэгчдийн тоо	тоо	15750	7750	-50.7

Тайлант хугацаанд суурин телефон цэгийн тоо 460 байгаагаас 65,8 хувь буюу 303 нь айл өрхийн хэрэглэгчид эзэлж байна.

График 5: Суурин телефон цэгийн тоо:

Дүгнэлт

Тус аймгийн нутаг дэвсгэрт 91 орчим аж ахуйн нэгж байгууллага, 120 орчим хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчид аж үйлдвэрийн чиглэлээр үйл ажиллагаа эрхэлж байна. Ховд аймагт тогтвортой үйл ажиллагаа явуулж буй томоохон аж ахуйн нэгжүүд нь Баясгалант өндөр хөхий ХХК, Хос Бадмаараг ХХК, Бэбу ХХК, Буянт үйлийн шим хоршоо Хан Жаргалант ХХК, Энтү ХХК, БЭБМОН ХХК, Өнөр бүл ХХК -нууд юм.

Өнгөрсөн 4 жилийн байдлаар ховд аймагт авто машин жилд дунджаар 165 машинаар нэмэгдэж байна. Нийт ашиглагдаж буй автомашины ихэнх хувь нь 10-аас дээш жил ашиглагдсан хуучин машинууд эзэлж байна.

Тээврийн салбарт ажиллагсадын тоо өмнөх оноос 37.8 хувиар буурч нийт тээврийн салбарын орлого 11.7 хувиар тус тус буурсан байна.

Манай аймгийн эдийн засагт мал аж ахуй голлох байр эзэлж байгаа боловч аж үйлдвэрийн салбарын эзлэх хувь нэмэр сүүлийн жилүүдэд өсч байгаа нь энэ салбарын статистик үзүүлэлтүүдээс тодорхой харагдаж байна. Нөгөө талаар бинзен шатахуун, түүхий эд материалын үнийн өсөлт төвөөс алслагдмал, шилжих хөдөлгөөнтэй холбогдон хэрэглэгчийн тоо буурч байгаа, ижил чиглэлийн үйлдвэрлэл эрхэлдэг хувь хүмүүс олширч буй зэрэг нь зардал өсч үйлдвэрлэл болон борлуулалтанд сөргөөр нөлөөлж байгаа юм. Зөвхөн аймгийн төвийн хэрэглэгчдийг хангахаас гадна өөр бусад аймгийн зах зээлийг судалж бүтээгдэхүүнээ борлуулах төлөвлөгөөг нарийн гаргаж ажиллах хэрэгтэй.

Дөрөв. Хавсралт

4.1 График хүснэгтийн жагсаалт

Хүснэгт 1. Аж үйлдвэрийн газруудын үйлдвэрлэсэн нийт үйлдвэрлэлт, борлуулалт

Хүснэгт 2. Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт, салбараар

Хүснэгт 3. Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний борлуулалт, салбараар

Хүснэгт 4. Аж үйлдвэрийн гол нэр төрлийн зарим бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл

Хүснэгт 5. Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүний ДНБ-д эзлэх хувь

Хүснэгт 6. Худалдааны нэг цэгт ногдох хүний тоо

Хүснэгт 7 . Барилга угсралт их засварын ажил

Хүснэгт 8: Барилгын салбарт ажиллагсадын тоо:

Хүснэгт 9: Авто машины тоо, төрлөөр /2012-2015 он/

Хүснэгт 10: Авто машины тоо, ашиглалтын хугацаагаар /2014-2015 он/

Хүснэгт 11: Тээврийн салбарын гол үзүүлэлт

Хүснэгт 12: Шуудан, Холбоо, Интернетийн үйлчилгээний үзүүлэлт:

График 1. Аж үйлдвэрийн газруудын үйлдвэрлэсэн нийт үйлдвэрлэлт, борлуулалт

График 2. Барилга угсралт, их засварын ажил-бүгд

График 3. Ашиглалтанд орсон орон сууц, өрхөөр

График. 4 2015 оны авто машины тоо

График. 5 суурин телефон цэгийн тоо

Ашигласан материалын жагсаалт

1. Аймгийн нийгэм, эдийн засгийн танилцуулга 2000-2015 он
2. Монгол улсын статистикийн эмхтгэлүүд 2012-2015 он
3. www.1212.mn